Economen: hogere belastingen jagen bedrijven weg

Jean Dohmen
Amsterdam

De plannen van politieke partijen om de lasten van bedrijven te verhogen komen niet uit de lucht vallen. Maar zonder risico zijn ze niet: hogere belastingen maken Nederland minder aantrekkelijk als vestigingsplaats, waarschuwen hoogleraren.

'Nederland stond altijd hoog in lijstjes als het ging om concurrentievermogen. Daar waren meer redenen voor, maar het fiscale klimaat speelde zeker een rol. Als je daaraan morrelt, weet je dat het vestigingsklimaat verslechtert', zegt hoogleraar economie Jakob de Haan van de Rijksuniversiteit Groningen.

De Haan: 'Als zelfs een ondernemerspartij als de VVD voor hogere lasten voor bedrijven is, dan weet je wat een volgende coalitie gaat doen. Als je meer geld wilt uitgeven als partij, kan ik me wel voorstellen dat je hiernaar kijkt. Maar ik maak me zorgen over de mate waarin de belastingen straks stijgen. Dat het effect negatief is, staat vast.'

Uit de gisteren gepresenteerde doorrekening blijkt dat alle partijen die hun verkiezingsplannen aan het Centraal Planbureau voorlegden hogere lasten voor bedrijven willen.

Volgens hoogleraar economie Bas Jacobs van de Erasmus School of Economics schuift het hele politieke spectrum naar links op. Dat is niet alleen zichtbaar als het gaat om bedrijven, maar ook bij andere onderwerpen, zoals de brede steun voor een hoger minimumloon, de omvang van de publieke sector en opvattingen over de staatsschuld.

'De kritiek op het kapitalisme, de zorgen over de uitwassen van de mondialisering en de rol van internationale bedrijven daarin nemen al jaren toe. Ook traditioneel liberale partijen zoals VVD en D66 schuiven om die reden naar links. Veel liberaal-kapitalistische ideeën uit de jaren tachtig — lagere belastingen, deregulering, meer vrijhandel — hebben niet altijd gebracht wat werd beloofd.'

Hogere lasten voor bedrijven dragen wel risico's op lange termijn met zich mee. Jacobs: 'Verhoging van de winstbelasting leidt ertoe dat bedrijven minder investeren. Een aantal bedrijven zal mogelijk naar het buitenland verhuizen.' Een hoger minimumloon leidt ook tot minder vraag naar arbeid. 'Hogere loonkosten zijn negatief voor de werkgelegenheid.'

'Het vestigingsklimaat speelt geen rol meer in de discussie', zegt hoogleraar internationaal belastingrecht Hans van den Hurk van de Universiteit Maastricht. 'De gedachte is vaak: als bedrijven uit Nederland vertrekken, vinden de werknemers ergens anders wel weer een baan.'

'Multinationals zijn een belangrijk deel van de economische infrastructuur. Die je moet behouden. Daarom vind ik de plannen slecht nieuws. Nederland verdwijnt ook van lijstjes. Dat betekent niet alleen dat bedrijven kunnen vertrekken, maar buitenlandse bedrijven ook niet meer hierheen komen.'

> **'Het Nederlandse vestigingsklimaat speelt geen rol meer in de politieke discussie'**